

لسم درس

حج او عمره

د حج پېژندنه : حج په لغت کې قصد او اردې ته وائي.

په اصطلاح کې : په خاص وخت د خاص ځای (بیت الله) د زیارت کولو قصد کول او هلته د ځانګړي مناسکو او افعالو تر سره کولو ته حج وائي.

د حج حکم او د فرضیت دلیل ئې : هر هغه څوک چې د کعبې زیارت ته د تللو توان ولري په ټول عمر کې یو ځل حج پر فرض او لازم دی.

✓ منکر ئې کافر.

✓ د توان لرلو په صورت کې نه اداء کونکې ئې ګنهګار دی.

په قرآن کریم کې الله تعالی فرمایي : (وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِيْنَ).

د حج فضیلت چا ته زده
دی؟

د حج فضائل

۱- حج له ایمان او جهاد څخه وروسته تر ټولو غوره عمل دی : ((عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ: أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ؟ فَقَالَ: «إِيمَانُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ». قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: «الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: «حَجٌّ مَبْرُورٌ»))

۲ - حج گناهونه پاکوي : رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې : (مَنْ حَجَّ لِلَّهِ فَلَمْ يَرْفُثْ، وَلَمْ يَفْسُقْ، رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ)

۳ - حج کوونکي دالله تعالی دله ده : رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې دي : (الْحُجَّاجُ وَالْعُمَّارُ، وَقَدْ أَدَّاهُ أَجَابَهُمْ، وَإِنْ اسْتَغْفَرُوهُ غَفَرَ لَهُمْ).

۴ - د حج بدله جنت دی : رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايې دي : (الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ)

حج په کوم کال باندې
فرض شوی دی؟

د حج د فرضيت تاريخ : په نهم هجري کال کې فرض شوی.

د حج او عمرې شرطونه : دغه شرطونه په لاندې ډول دي :

۱ – اسلام : پر کافر باندې حج فرض ندی.

۲ – بلوغ : که څوک د بلوغ مخکې حج وکړي د فرضيت څخه نه خلاصیږي.

۳ – عقل : پر لیوني حج فرض ندی.

۴ – آزادي : پر غلام حج فرض نه دی.

۵ – توان درلودل : په غریب فرض نه دی.

۶ – صحت : په ناروغ باندې حج نشته.

۷ – د لاري د امنیت شتون : د خپل هیواد نه تر بیت الله پوري لاره کې باید کوم خطر نه وي داسې خطر چې هغه حج ته د تلو مانع شي.

هغه شرطونه چي په بنځو پوري خاص دي

- ۱ - د محرم شتون : شرعي محرم به هغه کس وي چي د تل لپاره نکاح ورسره حرامه وي او محرم بايد عاقل او بالغ وي.
- ۲ - کومه بنځه چي له ځان سره شرعي محرم حج ته بيایي نو د محرم د حج ټول مصارف پر بنځي دي.
- ✓ که چيري محرم داسي کس وي چي خپله هم حج ته ځي بيا ئي مصارف پر بنځه نشته.
- ✓ خاوند نه شي کولای چي خپله بنځه له فرضي حج څخه منعه کړي.
- ✓ بنځه د عدت په وخت کي حج ته نشي تلای د طلاق عدت وي او که د وفات.

د حج د صحت شرطونه : دغه شرطونه په لاندې دي :

۱ - احرام : د هر ځای حاجیان به مکې ته له ننوتلو تر مخه د خپلو ټاکلو شویو میقاتو (حدودو او پولو) څخه احرام تړي له احرام پرته حج سم نه دی.

۲ - ټاکلی وخت : د شوال، ذوالقعدې او لس ورځې د ذوالحجې دي.

۳ - ټاکل شوی ځایونه : د حج د مناسکو د ترسره کولو لپاره ځانګړي ځایونه شتون لري د ټاکل شویو ځایونو پرته د حج افعال اداء کول صحیح نه دي.

۴ - د حج د مفسداتو څخه ځان ساتل : ارکان او فرائض ئې تر سره کول.

۵ - د ځینو فقهاؤ په نزد اسلام د اداء او وجوب لپاره شرط دی، لکن د امام ابوحنیفه رحمه الله په نزد اسلام د حج د وجوب او صحت دواړو لپاره شرط دی.

د حج او عمرې کارونه

الف - د حج کارونه :

۱ - احرام : د حج او عمرې او یا د دواړو د اداء کول نیت ته احرام وائی په داسې الفاظو سره که چېرته حج او عمره د خپل ځان لپاره اداء کوی نیت ئې په دې ډول دی (نویت الحج او العمرة واحرمت به لله تعالى).

✓ که د بل چا لپاره حج یا عمره کوي نیت پې په لاندې ډول دی (نویت الحج او العمرة عن فلان و احرمت به الله تعالى).

✓ بیا به د احرام د دوه رکعتو لمانځه د اداء کولو وروسته تلبیه وائی.

۲ - مکی ته داخلیدل : د امکان په صورت کې مسجد حرام ته د باب السلام له دروازی داخلیدل له دی وروسته طواف قدوم کول.

- ۳ - طواف کول : طوافونه درې دي، الف- طواف قدوم، ب- طواف افاضه، ج- الوداع طواف.
- ۴ - د صفا او مروا تر منځ سعي (منډي) وهل.
- ۵ - په عرفه او منی دریدل.
- ۶ - په مزدلفه کې شپه تیروول.
- ۷ - د شیطانانو ویشتل په تیرو.
- ۸ - سر کمول یا خریل.
- ۹ - ذبح یا قرباني کول.
- ۱۰ - الوداعی (درخصتیدو) طواف کول.

ب : د عمري کارونه :

- ۱- احرام.
- ۲- طواف کول.
- ۳- سعي (د صفا او مروا ترمنځ منډه وهل).
- ۴- د سر وپښتانو خړيل ياکمول.

د حج واجبات، ارکان او سنتونه

اول- د حج ارکان : د حج ارکان په لاندې ډول دي

- ۱- احرام.
- ۲- په عرفه درېدل چې دا د حج اصلي رکن دی ۳-
- طواف کول.

دوهم- د حج واجبات : د حج واجبات عبارت دي له:

- ۱- د صفا او مروا ترمنځ سعي کول.
- ۲- په مزدلفه کې ودرېدل که څه هم د لږ وخت لپاره وي يعنې د شپې تر درېيمې برخې پورې.
- ۳- د شیطانونو ویشتل.
- ۴- سر خړل یا کمول.
- ۵- طواف صدر.

دریم - دحج سنتونه : ددغه سنتونه په لاندې ډول دي :

- ۱- د احرام لپاره غسل کول او عطر استعمالول.
- ۲- په داسې الفاظو نیت کول (اللهم اني اريدالحج فيسره لي و تقبله مني.
- ۳- د هر لمانځه څخه وروسته داسې تلبیه ویل (لبيک اللهم لبيک لبيک لاشریک لک لبيک ان الحمد والنعمة لک والملك لاشریک لک).
- ۴- مسجد حرام ته د بني شيبه له دروازي ننوتل.
- ۵- د کعبې په لیدو سره دا الفاظ ویل سنت دي (سبحان الله والحمدلله ولا اله الاالله والله اکبر، اللهم هذا بیتک عظمته وکرمته فزده تعظيماً و تشریفاً)
- ۶- طواف قدوم له حجر اسود څخه شروع کول.
- ۷- اووه گردشه طواف کول.
- ۸- په مقام ابراهیم کې دوه رکعته لمونځ کول چې احناف دغه لمونځ واجب بولي.

اڀا د يو بل مسلمان پر خُاي
حج ڪيري؟

د بل چا پر خای د حج اداء کولو شرطونه : د احنافو په اند دغه شرطونه په لاندې ډول دي :

- ۱- نائب به د احرام تړلو پرمهال د اصیل له اړخه د حج نیت کوي :
(نویت الحج عن فلان و احرمته به لله تعالى وليک عن فلان)
- ۲- اصیل به مالي توان لري خو د بدن (د اداء) توان به ئې نه لري.
- ۳- د اصیل ناتواني به د همېش لپاره وي موقتي به نه وي.
- ۴- د حج په اداء کونکې به حج فرض نه وي.
- ۵- د حج ټول لگښت به د اصل شخص په غاړه وي.
- ۶- احرام به له میقات څخه تړي.
- ۷- نائب به له اصیل شخص څخه اجازه اخلي.
- ۸- نائب به له اصیل څخه د حج په بدل کې د مزدوری غوښتنه نه کوي.

۹- نائب به حقوقي اهليت لري لکه عقل او بلوغ.

۱۰- نائب به د اصیل د اجازې سره سم حج اداء کوي.

۱۱- نائب به خپله حج نه فاسدوي که چېرې ئې حج په خپله په جماع یا نورو فاسدونکو شيانو سره فاسد کړو یا به اصیل کس ته تاوان ورکوي او یابه ئې راتلونکې کال ته په خپل لگښت بیا له سره اداء کوي.

۱۲- نائب به په یو وخت کې یوازي یو حج د یو کس له لوري اداء کوي.

۱۳- نائب او اصیل به دواړه د حج د شرائطو لرونکي وي.

دغه پورتنۍ شرطونه یواځې د فرضي حج لپاره دي که چېرې نفلي حج وو نو بیا یواځې اسلام عقل او تمیز شرط دی